

ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4*
21ST CENTURY SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE OFFICE OF UBON RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 4

ธันยารักษ์ สังโบล¹, กฤษฎา วัฒนศักดิ์² และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม³

Thanyarak Sangkhobon¹, Krisada Watanasak² and Wiralphet Wongwatkasem³

¹⁻³วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻³Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: Thanyalak.3523@gmail.com

วันที่รับบทความ : 17 เมษายน 2569; วันแก้ไขบทความ 4 พฤษภาคม 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 6 พฤษภาคม 2569

Received 17 April 2026; Revised 4 May 2026; Accepted 6 May 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน

Citation:

* ธันยารักษ์ สังโบล, กฤษฎา วัฒนศักดิ์ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2569). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 651-667.

Thanyarak Sangkhobon, Krisada Watanasak and Wiralphet Wongwatkasem. (2026). 21st Century Skills of School Administrators Under The Office Of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(3), 651-667.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

3. แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประกอบด้วย ด้านการปรับตัว และติดตามนโยบาย ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการ สื่อสารและสร้างเครือข่าย และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ

คำสำคัญ: ทักษะในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) study the 21st-century skills of school administrators under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4, and 2) compare the level of opinions of personnel regarding the 21st-century skills of school administrators under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4, categorized by educational level, age, and school size. 3) This research aimed to study the approaches to developing 21st-century skills among school administrators under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4. The sample group consisted of 300 school administrators and teachers. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire with a content validity index between 0.80 and 1.00 The reliability

coefficient of the entire questionnaire and the semi-structured interview were equal to [value missing]. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that:

1. The overall 21st-century skills of school administrators under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4 were at a high level.

2. A comparison of opinions on 21st-century skills among school administrators under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4, categorized by educational level and school size, showed statistically significant differences at the .05 level both overall and in each aspect. However, there were no significant differences when categorized by age, both overall and in each aspect.

3. The guidelines for developing 21st-century skills among school administrators under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4 include adaptability and policy monitoring transformational leadership academic leadership communication and networking; and the use of digital technology in management.

Keywords: 21st-century skills, School administrators

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นรากฐานสำคัญที่กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การมีส่วนร่วมของชุมชน และการกระจายอำนาจบริหารสู่ท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป้าหมายหลักคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ยึดติดกับการสอนแบบบรรยายหรือเน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติ คิดอย่างมีเหตุผล และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ประเด็น และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ขณะที่ทักษะการสื่อสารนั้นจำเป็นอย่างยิ่งในการนำเสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล และสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมก็เป็นอีกทักษะที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม เน้นความร่วมมือ รับผิดชอบ กันและกัน ส่วนทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือเท่านั้น แต่รวมถึงการรู้เท่าทันข้อมูล การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาจริง (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2567)

ซึ่งในปัจจุบัน สังคมโลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งหมายถึงการที่ผู้คนสามารถเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ทันทีจากทุกมุมโลก ส่งผลให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตและอาชีพใหม่ ๆ เช่น การทำงานทางไกล การค้าขายออนไลน์ และการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของผู้คนเท่านั้น แต่ยังกระทบถึงโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในวงกว้าง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เช่น สังคมผู้สูงอายุ การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ และการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน ล้วนทำให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วน เพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ (ลักขณา กสิกรรม และพระมหาอุตร อุตตโร, 2566) ในบริบทนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงทวีความสำคัญยิ่ง เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับการรักษาคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนระบบงาน เพื่อพัฒนาครู นักเรียน และองค์ประกอบอื่น ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (กัญญกร เอี่ยมพญา และคณะ, 2564)

ในบริบทของสถานศึกษาภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผู้บริหารต้องออกแบบระบบการบริหารที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น เช่น การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ การทำงานร่วมกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทั้งนี้ งานวิจัยของเขตพื้นที่ฯ พบว่าผู้บริหารมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับ “มาก” โดยเฉพาะทักษะด้านการบริหารจัดการองค์การ แต่ยังมีจุดอ่อนด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นจึงควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงปฏิบัติการเป็นประจำ ส่งเสริมการสร้าง

เครือข่ายดิจิทัลเพื่อแบ่งปันข้อมูลการเรียนรู้ และจัดอบรมด้านการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4, 2568) แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่ชัดเจนว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับใด หรือมีจุดแข็ง จุดอ่อน และความจำเป็นในการพัฒนาในด้านใดบ้าง การวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการประเมินสถานภาพจริงของทักษะผู้บริหารในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการด้วยข้อมูล การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ การสร้างเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ส่งเสริม และออกแบบหลักสูตรหรือกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารได้อย่างตรงจุดและยั่งยืน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผน การพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร และการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ทบทวนวรรณกรรม

อัญญา จงดี (2560) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ไกรสร เจียมทอง (2561) ได้กล่าวว่า การบริหารงานสถานศึกษา คือ การบริหารงานต่าง ๆ เช่น งานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และงานทั่วไป เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

จากการรวบรวมความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา คือ กระบวนการที่บุคลากรในสถานศึกษา (ทั้งรัฐและเอกชน) ดำเนินงานร่วมกันอย่างมีระบบ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร โดยใช้หลักการวางแผน การจัดการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไกรสร เจียมทอง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านทักษะการสร้างความร่วมมือ ด้านทักษะการสื่อสารและสารสนเทศ ด้านทักษะความเป็นผู้นำและการสร้างเครือข่าย ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา 2) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ประกอบด้วย 1) ด้านทักษะการสื่อสารและสารสนเทศ ควรจัดหาเครื่องมือเทคโนโลยี สื่อสารที่ทันสมัย สนับสนุนส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร 2) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ผู้บริหารต้องยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน มีความยุติธรรม ใจกว้าง 3) ด้านทักษะความเป็นผู้นำและการสร้างเครือข่าย ควรสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ควรส่งเสริมให้มีการทำงานแบบมีส่วนร่วม สร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 5) ด้านทักษะการสร้างความร่วมมือ ควรให้ความสำคัญกับชุมชน หน่วยงานภายนอกในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สุวิมล ทองจำรัส (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต

3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล รองลงมาคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ด้านการบริหารงานและการสร้างความสัมพันธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการคิดวิเคราะห์ ควรมีการประมวลผลข้อมูลและเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควรสนับสนุนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน 3) ด้านการบริหารงานและการสร้างความสัมพันธ์ ควรสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และ 4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ควรเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 128 คน และครู จำนวน 1,238 คนรวมเป็น จำนวน 1,366 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4, 2568)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 300 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayrlyle W. Morgan, 1970) โดยได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลงานดีเด่นในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร จำนวน 2 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา อายุ และขนาดสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และอายุ โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143)

3.1 t- test แบบ Independent samples

3.2 F- test แบบ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการปรับตัวและติดตามนโยบาย ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

3. แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปรับตัวและติดตามนโยบาย 2) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการปรับตัวและติดตามนโยบาย ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย ทั้งนี้อาจเนื่องจากในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับนโยบายดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ผลักดันให้ผู้บริหารต้องปรับตัวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ทองจำรัส (2561) ที่พบว่าด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศร เจียมทอง (2561) และ ศศิธรดา แพงไทย (2566) ที่พบว่าทักษะบางด้าน เช่น การคิดวิเคราะห์หรือการสร้างความร่วมมือมักมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นเนื่องจากเป็นทักษะที่ต้องอาศัยประสบการณ์และการสร้างสัมพันธภาพเชิงลึก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามักได้รับการฝึกฝนทักษะการคิดขั้นสูงและการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลายกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกุล นามสูง (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์ทำได้เท่าเทียมกันในทุกช่วงวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ พ่วงเพ็อง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาขนาดใหญ่มีทรัพยากร เครือข่าย และความซับซ้อนในการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ทำให้ผู้บริหารต้องใช้ทักษะที่สูงกว่าในบางมิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวกร มุลละ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สามแลบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สามแลบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

3.1 ด้านการปรับตัวและติดตามนโยบาย จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีแนวทางทางการพัฒนา ด้านการปรับตัวและติดตามนโยบาย ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ผู้บริหารศึกษาและวิเคราะห์นโยบายการศึกษาระดับชาติและระดับสากลอย่างสม่ำเสมอ 2) จัดระบบติดตามข่าวสารทางการศึกษา เทคโนโลยี และแนวโน้มการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิงนโยบาย เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 4) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนโยบายผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของผู้บริหาร 5) ส่งเสริมการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้ 6) พัฒนาความสามารถในการสื่อสารนโยบายให้ครูและบุคลากรเข้าใจ

ตรงกันและนำไปปฏิบัติได้จริง 7) ส่งเสริมการประเมินผลการนำนโยบายไปใช้ เพื่อนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก แนวทางการพัฒนาเน้นการวิเคราะห์นโยบายระดับชาติและสากล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Joynes (2019) ที่เสนอว่าการจัดการทักษะต้องสอดคล้องกับบริบท (Appropriate Delivery) และความต้องการของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการใช้ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างยั่งยืน

3.2 ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีแนวทางการพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 1) พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยและมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในสถานศึกษา 2) ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรมและการเรียนรู้สิ่งใหม่ 3) สนับสนุนการริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมทดลองนวัตกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) พัฒนาทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ลดแรงต้านและสร้างการมีส่วนร่วม 5) ส่งเสริมบทบาทผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลง 6) เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดและปรับปรุงการทำงาน 7) ใช้การสะท้อนผลการดำเนินงานและการเรียนรู้จากความสำเร็จและความผิดพลาดอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องจาก แนวทางเน้นการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมและการลดแรงต้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yeigh et al. (2018) และ Kareem (2023) ที่ระบุว่าผู้นำที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะเป็นแรงขับเคลื่อนหลักในการปฏิรูปโรงเรียนและสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในองค์กร

3.3 ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีแนวทางการพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรฐานสมรรถนะและการเรียนรู้เชิงรุก 2) พัฒนาทักษะการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน 3) จัดระบบนิเทศภายในที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่าการควบคุม 4) สนับสนุนการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน 5) ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม การศึกษาดูงาน และ PLC 6) พัฒนาความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้และการวัดประเมินผลเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 7) สร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการวิจัยในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก แนวทางเน้นหลักสูตรฐานสมรรถนะและการนิเทศที่มุ่งพัฒนา

คุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kadri (2021) ที่พบว่าผู้นำที่มีสมรรถนะสูงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้จริง

3.4 ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีแนวทางการพัฒนา ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย ได้แก่ 1) พัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และการสื่อสารสองทางกับครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ส่งเสริมการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของชุมชน 3) พัฒนาความสามารถในการสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง 4) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและภาคการศึกษา 5) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความรู้ และประสบการณ์กับโรงเรียนอื่น 6) พัฒนาทักษะการเจรจา ประสานงาน และการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ 7) ใช้เครือข่ายความร่วมมือเป็นกลไกในการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียน

3.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีแนวทางการพัฒนา ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) พัฒนาความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม 2) ส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) ในการวางแผนและตัดสินใจ 3) สนับสนุนการนำแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการสื่อสาร 4) พัฒนาทักษะการใช้ข้อมูลดิจิทัลในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแบบเรียลไทม์ 5) ส่งเสริมการลดภาระงานเอกสารด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ 6) สร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยทางดิจิทัลและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี 7) สนับสนุนการเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องในองค์กร ทั้งนี้เนื่องจาก แนวทางเน้นการใช้ระบบ MIS และแพลตฟอร์มดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gaol, F. L. (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในนวัตกรรมโรงเรียน งานวิจัยนี้เน้นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น ซึ่งเป็นสมรรถนะที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เมื่อโรงเรียนมีวัฒนธรรมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (Change-readiness) จะทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แม้จะต้องเผชิญกับวิกฤตหรือความผันผวนจากปัจจัยภายนอกก็ตาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rachmad, Y. E. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมใน

ทฤษฎีการศึกษา ศึกษาการบริหารเชิงนวัตกรรมในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า พบว่าการส่งเสริมวัฒนธรรมนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีช่วยให้โรงเรียนปรับตัวและแข่งขันได้ในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยผู้นำต้องเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ทดลองและพัฒนา นวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1. ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง 3. แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประกอบด้วย ด้านการปรับตัวและติดตามนโยบาย ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ **ข้อเสนอแนะ** 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 2. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร โดยเน้นการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน โดยเฉพาะด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่าย ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยจัดโครงการอบรม พัฒนา และเสริมสร้างสมรรถนะด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับความแตกต่างของระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัญญกร เอี่ยมพญา, จันทรา ผ่องศรี และวิสาชา เทียมสมโภชน์. (2564). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 9(1), 163-176.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐวุฒิ พ่วงเฟื่อง. (2566). การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิกุล นามยุง. (2565). *การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. วารสารวิชาการ, 1(2), 30-43.
- ลักขณา กสิกรรม และพระมหาอุดร อุตโตโร. (2566). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(1), 145-159.
- ศศิรดา แพงไทย. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. *วารสารวิชาการ*.
- ศิวกร มุลละ. (2567). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในศูนย์บริหารการจัด การศึกษาแม่สามแลบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย*. 9(1), 1507-1518.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. (2568). *รายงานข้อมูล สารสนเทศทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2568*. อุบลราชธานี: กลุ่มนโยบาย และแผน.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2567). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุวิมล ทองจำรัส. (2561). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการ*, 15(7), 158.

- อัจฉรา จงดี. (2560). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Gaol, F. L. (2021). The role of principals in school innovation. *Journal of Educational Leadership and Policy Studies*, 6(1), 1–20.
- Joynes, C. (2019). *21st century skills: Evidence of issues in definition, demand and delivery for development contexts*. University of Sussex. Brighton, UK.
- Kadri, K. (2021). Principal and teacher leadership competencies and 21st century learning and facilitating practices of teachers in secondary schools. *Open Journal of Leadership*, 10(3), 145–161.
- Kareem, J. (2023). Transformational educational leaders inspire school innovation and restructuring. *Frontiers in Education*, 8, 1171513.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Rachmad, Y. E. (2022). *Innovation in education theory*. Amiens: Amiens Cathédrale Éditions Internationales.
- Yeigh, T., Lynch, D., Turner, D., Provost, S., Smith, R., Willis, R., & Provost, S. (2018). The impact of innovative school leadership on school reform. *Journal of Educational Leadership and Policy Studies*, 6(1), 1–20.